

Боротьба за майбутнє

СТАНОВИЩЕ ЛГБТК В УКРАЇНІ У 2024 РОЦІ

Гвара©

Боротьба за майбутнє. Становище ЛГБТК в Україні у 2024 році.

У публікації представлено інформацію, що відображає соціальне, правове та політичне становище ЛГБТК людей в Україні у 2024 році. Наведено дані та здійснено аналіз ситуації з питань, пов'язаних з правами та інтересами ЛГБТК, у законодавстві, суспільно-політичному житті, громадській думці, надано приклади випадків дискримінації на ґрунті сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності та інше.

Укладачі: Андрій Кравчук, Олександр Зінченков, Олег Лященко
Керівник проєктів Центру «Наш світ»: Андрій Маймулахін

Цей звіт підготовлено за підсумками моніторингової та правозахисної роботи Правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ». Автори висловлюють щиру подяку донорським організаціям і приватним особам, які підтримують нашу діяльність, а також ЛГБТК організаціям і окремим активістам, учасникам електронних розсилок і фейсбук-груп, які обмінюються актуальною інформацією про різні аспекти становища ЛГБТК в Україні.

Точка зору, відображена у цьому звіті, належить Центру «Наш світ» і не може вважатися офіційною точкою зору донорів нашої організації.

Фото на обкладинці: Марш Рівності 2024 у Києві, (©Денис Глушко, Гвара Медіа). Всі фото у цій публікації взяті з відкритих джерел.

Правозахисний ЛГБТ Центр «Наш світ»

E-mail: nashsvit@gay.org.ua

Вебсайт: www.gay.org.ua

Facebook: www.facebook.com/nashsvitcenter

Instagram: www.instagram.com/nashsvitcenter

© Центр «Наш світ», Київ, 2025

При використанні матеріалів звіту обов'язковим є посилання на Центр «Наш світ». Цей звіт (українською та англійською мовами) розміщено на вебсайті Центру «Наш світ».

Зміст

РЕЗЮМЕ.....	1
1. ЗАКОНОДАВСТВО І СУДОЧИНСТВО	2
2. ДЕРЖАВНІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ, МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ	5
3. ПОЛІТИКА, МАС-МЕДІА ТА СУСПІЛЬСТВО	12
4. ЦЕРКВИ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	22
5. ЛГБТК СПІЛЬНОТА	24
6. НАСИЛЬСТВО, ДИСКРИМІНАЦІЯ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛГБТК	29
Порушення з боку окупаційної влади	30
Сфера взаємодії з приватними особами.....	30
Стосунки з правоохоронними органами.....	34
Порушення у ЗСУ (військові правопорушення)	37
Зайнятість.....	38
Освіта.....	39
Доступ до товарів і послуг	39
7. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	41
8. МЕТОДИКА ТА АВТОРИ ЗВІТУ	46

РЕЗЮМЕ

У 2024 році в законодавстві, що стосується захисту прав ЛГБТК в Україні, не відбулося помітних змін. Розгляд законопроекту 9103 про реєстровані цивільні партнерства блокується ультраконсервативними депутатами Верховної Ради, які посилаються на позицію провідних українських церков. Разом з тим, український уряд намагається просувати ухвалення поправок до антидискримінаційного та кримінального законодавства та закону про реєстровані партнерства, доступні для одностатевих пар, в рамках процесу європейської інтеграції України.

Адвокація ухвалення цих законопроектів, пряма допомога ЛГБТК людям, що постраждали від російської агресії, та підтримка українського війська залишалися у 2024 головними питаннями діяльності українського ЛГБТК руху. Вперше з початку повномасштабного російського вторгнення у Києві відбувся Марш Рівності, який з міркувань безпеки мав обмежений характер. Водночас, ймовірно саме активізація публічної діяльності ЛГБТК руху та його союзників призвела до активізації його агресивних супротивників — ультраконсервативних і праворадикальних угруповань. У 2024 році Центр «Наш світ» вперше з 2020 задокументував збільшення числа випадків гомо/трансфобних погроз, нападів та інших інцидентів порівняно з попереднім роком.

Соціологічні опитування, однак, демонструють, що ставлення українського суспільства до ЛГБТК людей повільно, але впевнено, продовжує покращуватися. При цьому, провідні українські церкви послідовно декларують своє непримиренно гомо/трансфобне ставлення до своїх ЛГБТК співгромадян, яке нічим не відрізняється від ідеології Русского міра, та повторюють тези його пропаганди у цій сфері.

1. ЗАКОНОДАВСТВО І СУДОЧИНСТВО

У 2024 році в законодавстві, що стосується захисту прав ЛГБТК в Україні, не відбулося помітних змін. Два головних законопроекти в цій сфері — 9103 (про запровадження реєстрованого партнерства, доступного для одностатевих пар) та 5488 (про зміни до антидискримінаційного та кримінального законодавства) — не були розглянуті Верховною Радою.

Якщо розгляд законопроекту 9103 взагалі не був включений до порядку денного поточної сесії парламенту, то законопроект 5488 планувався до розгляду. Шанси на ухвалення законопроекту 5488 дещо підвищилися завдяки тому, що його ухвалення було визначено українським урядом як «пріоритетне завдання в межах імплементації положень Рамкового рішення Ради Європи 2008/913/JHA від 28 листопада 2008 р. про боротьбу з певними формами та проявами расизму та ксенофобії за допомогою кримінального права».

Оскільки розгляд законопроекту 9103 у Верховій Раді наразі фактично заблокований через відверто гомо / трансфобне ставлення більшості членів профільного Комітету з питань правової політики, його ініціатори на чолі з Інною Совсун внесли на розгляд парламенту альтернативний законопроект 12252 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність до вимог статей 8 та 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейської конвенції з прав людини) та Регламенту Ради (ЄС) 2016/1104 про впровадження посиленої співпраці у сфері юрисдикції, застосовного законодавства та визнання та виконання рішень у справах майнових наслідків зареєстрованих партнерств».

Назва законопроекту апелює до рішення ЄСПЛ по справі «Маймулахін і Марків проти України» (2023 рік), яким було визнано, що відсутність у нашій державі будь-якої правової форми визнання одностатевих пар, яке би надавало їм основні подружні права, порушує Європейську конвенцію з прав людини. Головним комітетом, який має оцінити цей законопроект, щоби він міг далі потрапити на розгляд сесії Верховної Ради, є Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, який має репутацію ліберального та прогресивного, що підвищує його шанси на розгляд.

Питання визнання в Україні цивільних партнерств або союзів, зареєстрованих між не-громадянами України згідно із законодавством іноземних держав, має вирішити законопроект 11523 «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародне приватне право» щодо запровадження колізійних норм для фактичних шлюбних відносин та зареєстрованих партнерств».

Кабінет Міністрів України оновив порядок призначення та виплат одноразової грошової допомоги у разі загибелі військовослужбовців згідно з ухваленим у грудні минулого року законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо призначення і виплати одноразової грошової допомоги». Тепер до членів сім'ї загиблого, які можуть отримати такі виплати, зараховуються також і «жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили». Фактично, це означає, що тепер таку грошову допомогу зможуть отримувати й одностатеві партнери загиблих військових. Це, однак, не скасовує дискримінаційного ставлення держави до одностатевих партнерів: на відміну від подружжя, вони вимушені доводити факт своїх сімейних відносин у судовому порядку.

У жовтні Кабінет Міністрів ухвалив «Порядок речового, медичного, психологічного та соціального забезпечення військовослужбовців з урахуванням потреб жінок і чоловіків», пункт 2 якого передбачає заборону на будь-яку дискримінацію, зокрема, за ознаками СОГІ.¹

11 квітня 2024 року Європейський суд з прав людини ухвалив рішення по справі «Картер проти України», в якому визнав те, що розслідування та покарання злочинів ненависті за ознакою сексуальної орієнтації як звичайних злочинів, без врахування мотивів нетерпимості, є порушенням статті 3 Європейської конвенції з прав людини (заборона катувань або негуманного чи принизливого поводження) у поєднанні зі статтею 14 (заборона дискримінації).

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1234-2024-%D0%BF#Text>

У вересні 2024 року Львівський окружний адміністративний суд ухвалив рішення за позовом ЛГБТК військовослужбовця Петра Жерухи проти Львівської обласної ради, в якому позивач вимагав визнати протиправним та скасувати звернення Львівської облради до органів вищого державного управління не допустити розгляд проекту Закону України «Про інститут реєстрованих партнерств» та запровадження інституту цивільних партнерств в Україні. Суд визнав, що депутати Львівської обласної ради перевищили свої повноваження та повністю задовільнив позовні вимоги Петра Жерухи.²

² <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121442653>

2. ДЕРЖАВНІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ, МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Міністр юстиції України (до 4.09.2024) Денис Малюська заявив, що він ставиться до запровадження реєстрованих цивільних партнерств «максимально позитивно», але вважає, що з цього приводу в Україні ще немає «суспільного компромісу», тому потрібно й надалі комунікувати з консервативною частиною парламенту та суспільства.³ За його словами, він домовився з авторами законопроекту 9103, що, якщо цей документ не буде ухвалено Верховною Радою, то Міністерство юстиції внесе на розгляд парламенту свій, компромісний, законопроект. Цей документ не сподобається ні захисникам прав ЛГБТК, ні їхнім опонентам, але, на переконання міністра, він матиме шанси на успіх.

Що стосується згаданого вище альтернативного законопроекту про партнерства 12252, внесеного на розгляд парламенту у грудні 2024 року, то, за повідомленнями його ініціаторів, міністерства та урядові відомства відразу надали на нього загалом позитивні висновки, тоді як законопроект 9103 у 2023 році спочатку отримав від уряду кілька негативних відгуків.

Під час зустрічі президента України Володимира Зеленського 16 листопада з представниками студентського самоврядування, один з них запитав його, чи підпише він закон про партнерства. «Так!» — коротко відповів глава держави.⁴

Український уряд включив кілька представників ЛГБТК і дружніх правозахисних організацій, зокрема й представника Центру «Наш світ», до складу робочих груп з підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу. Їхнім завданням було представити свої пропозиції та зауваження для розробки всеосяжної Дорожньої карти політико-законодавчих реформ, кінцевою метою яких є отримання Україною членства в ЄС. Чернетка частини Дорожньої карти з питань судової влади та основоположних прав, представлена

³ <https://youtu.be/13rS5s0Or7E?t=4258>

⁴ <https://www.instagram.com/reel/DCbvn1Zt2V4/>

робочій групі, вже містила окремий розділ 3.11 «Дискримінація щодо представників ЛГБТІК спільноти», який включав три заходи, спрямовані на вирішення цих питань: розробка та внесення на розгляд Верховної Ради законопроєкту про поправки до антидискримінаційного, кримінального та адміністративного законодавства щодо злочинів ненависті, дискримінації та мови ворожнечі за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності; запровадження обліку злочинів ненависті за цими ознаками; розробка та внесення на розгляд Верховної Ради законопроєкту про реєстроване цивільне партнерство. Термін виконання перших двох заходів — до кінця 2027 року, а законопроєкт про цивільне партнерство має бути презентований Міністерством юстиції у III кварталі 2025 року.

5 грудня Верховна Рада ухвалила законопроєкт 11456 «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу», який доповнює перелік суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу особами, які потерпіли від кримінальних правопорушень на ґрунті ненависті за низкою ознак. Однак, до переліку захищених ознак у цьому законі не включені сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність, попри те, що як незалежні спостерігачі, так і Національна поліція кожного року повідомляють про наявність і поширеність таких злочинів в Україні — відповідно, їхні жертви повинні мати таке саме право на правничу допомогу, як і жертви злочинів ненависті за іншими ознаками.

Ініціатором цього законопроєкту є Кабінет Міністрів, і він розроблений на виконання рекомендацій Європейської Комісії про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, а саме, впровадження та виконання положень Стамбульської конвенції. Однак, і ця конвенція, і рекомендації Єврокомісії прямо вказують на те, що сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність мають бути включені до переліку ознак, захищених від дискримінації, мови ворожнечі та злочинів ненависті. Таким чином, попри бадьорі рапорти законодавців та урядовців про виконання рекомендацій ЄС, у цьому випадку український уряд їх проігнорував.

Серед усіх урядових відомств, Міністерство закордонних справ України завжди демонструвало найбільш послідовну позицію щодо захисту прав ЛГБТК людей, але його активність в цій сфері суттєво підвищилася після того, як при ньому було сформовано Раду з прав людини, гендерної рівності та різноманіття. Її секретарем став Зорян Кісь, відомий український ЛГБТК активіст, який тепер є співробітником МЗС. З нагоди Міжнародного день проти гомо/трансфобії (17 травня), ця Рада оголосила конкурс проєктів, спрямованих на захисту прав людини представниць і представників ЛГБТК+ спільноти, та провела спеціальне засідання, присвячене, зокрема, адвокації ухвалення законопроектів 9103 і 5488.⁵

Так само, МЗС у 2024 році стало єдиним урядовим відомством, яке висловило свою символічну підтримку прайд-місяцю (травень-червень), розфарбувавши свій логотип у соціальній мережі X у райдужні кольори (ілюстрація зліва). Посольство України в Угорщині приєдналося до спільної заяви представництв іноземних держав та міжнародних організацій перед проведенням 29-го Будапештського прайду, в якій вони висловили підтримку ЛГБТК спільноті та засудили її переслідування з боку угорського уряду.⁶ Як і кілька попередніх років, українські послы у кількох західних країнах (зокрема, Швеції) взяли участь у прайд-подіях.

У той самий спосіб символічно підтримали українську ЛГБТК спільноту під час прайд-місяця також кілька інших державних установ, а саме Український інститут (представляє українську культуру у світі та формує позитивний імідж України за кордоном), Український культурний фонд (сприяє розвитку національної культури та мистецтва), Український

⁵ <https://mfa.gov.ua/events/rada-z-prav-lyudini-gendernoyi-rivnosti-ta-riznomanittya-pri-mzs-ogoloshuye-konkurs-proyektiv>

⁶ <https://hu.usembassy.gov/news-joint-statement-on-the-occasion-of-the-29th-budapest-pride-festival>

молодіжний фонд (підтримує молодіжні ініціативи і виконує окремі завдання у сфері молодіжної політики), Укрпошта (державний і найбільший в Україні поштовий сервіс).

Зліва направо: логотипи Українського інституту, Українського культурного фонду, Українського молодіжного фонду та Укрпошти, розфарбовані у веселкові кольори на честь прайд-місяця 2024.

Після скарги представника Центру «Наш світ», Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (скорочено, «Нацрада»), яка виконує функції національного медіарегулятора, винесла припис громадській організації Рух «Всі разом!» за публікацію на її вебсайті статті «ЛГБТ-рух та педофілія: історичний зв'язок». Нацрада визнала порушення організацією «Всі разом!» вимог пункту 3 частини першої статті 36 Закону України «Про медіа» («На території України в медіа та на платформах спільного доступу до відео забороняється поширювати [...] висловлювання, що підбурюють до дискримінації чи утисків стосовно окремих осіб чи груп осіб за ознакою [...] сексуальної орієнтації, ґендерної ідентичності») та зобов'язала її усунути виявлені порушення. 14 березня рух «Всі разом!» оскаржив цей припис Нацради у Київському окружному адміністративному суді — наразі суд ще не виніс рішення по цій справі.⁷

Нацрада також розмістила на своїх інтернет-ресурсах заяву до Міжнародного дня проти гомо/трансфобії (17 травня), в якій наголосила на важливості дотримання принципів рівності і недискримінації в медійному просторі та нагадала про заборону в

⁷ <https://vsirazom.ua/news/oficzijno-rishennya-naczrady-proty-ruhu-vsi-razom-superechyt-zakonu-ye-dyskryminaczijnym-i-vzhe-oskarzhene-u-sudi>

ньому мови ворожнечі, пропаганди дискримінації та розпалювання ненависті, зокрема, стосовно ЛГБТК людей.⁸

Водночас, Нацрада ніяк не відреагувала на наступну скаргу від Центру «Наш світ» на публікацію вебсайтом «Всі разом!» чергового матеріалу, який має очевидні ознаки розпалювання ворожнечі за ознакою СОГІ.

У 2024 році Уповноважений з прав людини Верховної Ради України Дмитро Лубінець та його офіс у своїй діяльності приділяли належну увагу питанням захисту прав ЛГБТК людей. Зокрема, у своїй щорічній доповіді про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2023 році, український омбудсмен вкотре наголосив на потребі в ухваленні поправок до антидискримінаційного та кримінального законодавства і закону про реєстроване цивільне партнерство (що передбачено у законопроектах 5488 і 9103, відповідно).⁹

До новоствореної Експертної ради з питань додержання рівних прав, запобігання дискримінації, домашньому насильству і торгівлі людьми при Представнику Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів увійшла низка ЛГБТК активістів, зокрема і представник Центру «Наш світ». У січні 2024 року представник омбудсмена Михайло Спасов направив листа голові Чернівецької обласної ради облради Олексію Бойку, в якому рекомендував «утримуватися в діяльності Чернівецької обласної ради від дій та рішень, які можуть бути розцінені як упереджене ставлення до ЛГБТК-людей», після того, як наприкінці 2023 року ця рада ухвалила звернення до Верховної Ради із закликом не ухвалювати законопроект 9103.¹⁰

⁸ <https://www.facebook.com/Nacrada/posts/pfbid02QAKy2GN2TDaLQtTANYknd-PJqZ5gBhYrTfwCm5rA4A5T4WQES94jEKqkVKtbMCS5Ppl>

⁹ https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/Щорічна_довідка_Уповноваженого_за_2023_рік.pdf, с. 239-242.

¹⁰ <https://vsirazom.ua/news/predstavnyk-ombudsmena-zazihaye-na-politychni-ta-religijni-prava-misczevyh-deputativ>

Вперше за останні роки, з початку 2024 подібних публічних звернень з боку місцевих рад до української державної влади помічено не було.

Хоча у організаторів Маршу Рівності 2024, який відбувся у Києві вперше з початку повномасштабного російського вторгнення, були певні проблеми з міською владою та поліцією, вони спромоглися знайти спільну мову. Київська міська державна адміністрація та особисто перший заступник голови КМДА Микола Поворозник напередодні маршу публічно закликали киян та гостей міста продемонструвати толерантність і взаємоповагу та забезпечили його успішне проведення.¹¹

Представники Міністерства внутрішніх справ та Офісу Генерального прокурора України на різного роду заходах послідовно підкреслювали необхідність ухвалення законопроекту 5488, спрямованого на боротьбу з дискримінацією, мовою ворожнечі та злочинами ненависті, зокрема, за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. Так, на нараді-семінарі, проведеному в Ужгороді у березні 2024 року Державною службою України з етнополітики та свободи совісті в рамках проекту «Підтримка впровадження європейських стандартів щодо боротьби з дискримінацією та прав національних меншин в Україні» для представників державної та регіональної влади, громадських організацій і національних спільнот, з цього приводу розгорілася бурхлива дискусія. Людмила Тимошук, представниця Управління моніторингу дотримання прав людини Міністерства внутрішніх справ України, роз'яснила учасникам заходу, що цей законопроект не спрямований на захист якихось окремих соціальних груп — він пропонує рівний захист всім громадянам України, незалежно від їхньої національності, кольору шкіри, мови, релігійних, політичних або інших переконань, статі, віку, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, місця проживання тощо.¹²

¹¹ <https://www.facebook.com/kyivcity.gov.ua/posts/pfbid02t2y6gUzZJBuHbpkdP-GJWWtWLNZEeZ9DJNjwfbNLbzGoYG2yBfJF5Q3Ex2JmTkuPI>

¹² <https://dessa.gov.ua/yevrointehratsiia-ta-prava-natsionalnykh-menshyn-svoboda-sovisti-fokus-na-dialozi-ta-spivpratsi>

У 2024 році Національна поліція, в цілому, ефективно виконувала свої функції по захисту нечисленних публічних ЛГБТК заходів від гомо/трансфобного насильства — зокрема, фестивалю квір-кіно Sunny Bunny та київського Маршу Рівності. Працівники Департаменту головної інспекції та дотримання прав людини Нацполіції налагодили плідну співпрацю з ЛГБТК і правозахисними організаціями — зокрема, у проведенні тренінгів для поліцейських і поширенні інформаційних буклетів і постерів.

Водночас, працівники Державної прикордонної служби України демонстрували відверто протиправну та трансфобну поведінку, неодноразово перешкоджаючи виїзду за кордон трансгендерній жінці попри наявність у неї всіх потрібних для цього документів (докладніше див. с. 35-36).

3. ПОЛІТИКА, МАС-МЕДІА ТА СУСПІЛЬСТВО

Інна Совсун з ліберальної партії «Голос» залишається головним союзником ЛГБТК у Верховній Раді, однак за пару останніх років їй вдалося знайти певну кількість однодумців серед народних депутатів, найпомітнішими з яких є її однопартієць Дмитро Гурін і голова правлячої партії «Слуга народу» Олена Шуляк. Вони стали ініціаторами законопроекту 9103 про запровадження в Україні реєстрованого цивільного партнерства, доступного для одностатевих пар, внесеного на розгляд парламенту у 2023 році, та альтернативного законопроекту 12252, який був зареєстрований у грудні 2024 року, а також адвокатують ухвалення урядового законопроекту 5488 про боротьбу з дискримінацією, мовою ворожнечі та злочинами ненависті.

Переважає більшість українських політиків, однак, просто ігнорували ці питання. Деякі з них, навпаки, намагалися всіма способами завадити розгляду та ухваленню цих законопроектів, аргументуючи це власними переконаннями та/або позицією українських церков — зокрема, народний депутат від «Слуги народу» Ігор Фріс. Намагаючись підвищити шанси на ухвалення законопроекту 9103, його ініціатори спробували змінити профільний комітет Верховної Ради, який має попередньо розглянути цей документ, з поточного Комітету з питань правової політики на Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, але, через спротив Ігоря Фріса та інших гомофобних членів Комітету з питань правової політики, їм це не вдалося.¹³

Юлія Тимошенко та її партія «Батьківщина», які в минулому році вирішили підвищувати свою популярність за рахунок просування гомо/трансфобної ідеології, у публічному просторі утримувалися від обговорення цієї тематики, але в парламентській діяльності послідовно виступали з ультраконсервативних позицій.

Головні політичні вороги ЛГБТК спільноти — радикально-націоналістичні та ультраконсервативні організації та окремі активісти —

¹³ <https://zmina.info/articles/chervone-svitlo-yevrointegracijiyi-yak-narodni-obranczi-blokuyut-yevrointegracijnyj-zakon-pro-zyvilni-partnerstva>

останніми роками були мало помітні в українській політиці, але, вочевидь у зв'язку з певним підвищенням у 2024 році публічної активності українського ЛГБТК руху, вони також активізувалися, намагаючись завадити проведенню різного роду заходів, пов'язаних з ЛГБТК питаннями — зокрема, у Києві та Харкові.

«Хода на захист сім'ї і традиції», яка об'єднала супротивників київського Маршу Рівності 2024.

Дуже показовою стала контракція до київського Маршу Рівності, який відбувся 16 червня 2024 року. Альтернативна «Хода на захист сім'ї і традиції» була організована журналістом і проповідником-харизматом Русланом Кухарчуком, який вже давно став центральною фігурою в гомофобному русі України. Однак, цього разу йому не вдалося мобілізувати на цей захід свою традиційну аудиторію — сім'ї консервативних протестантів і представників провідних українських церков, — тому основний контингент маршу, нібито присвяченого

Антисемітська листівка від угруповання «Українська кровна єдність» на транспортній зупинці у Києві.

сімейним цінностям, складався з кількох сотень дуже молодих чоловіків під прапорами відомих своєю агресивністю ультраправих організацій, які приховували свої обличчя. Таким чином, вперше український «рух за традиційну сім'ю» відкрито об'єднався з агресивними ультраправими радикалами.

У липні 2024 року учасники цієї ходи, що іменували себе «невідомими націоналістами», оголосили про створення нової організації «Українська кровна єдність», заснованої на ідеології етнічного, расового та соціального націоналізму.¹⁴ Судячи з їхніх сторінок у соціальних мережах, вони брали участь у численних спробах нападу на ЛГБТК заходи, малювали графіті

та поширювали листівки расистського, гомофобного та антисемітського змісту.

Водночас, деякі праворадикальні політики стали намагатися уникати демонстрації свого ворожого ставлення до своїх ЛГБТК співгромадян. На початку 2024 року мер Івано-Франківська Руслан Марцінків, член правонаціоналістичної партії «Свобода», відомий своїми неодноразовими заявами про те, що гей не може бути українським патріотом, на чергове журналістське запитання про ставлення до ЛГБТК спільноти несподівано відповів вкрай обтічно: «Я люблю всіх людей. Я за них

¹⁴ https://t.me/krovna_yednist/284

молюся. Господь сказав молитися навіть за ворогів. [...] По-іншому не може християнин».¹⁵

Гучний публічний скандал розгорівся навколо рішення УПЦ-КП позбавити своєї нагороди відомого українського ЛГБТК активіста, голову об'єднання ЛГБТК військових Віктора Пилипенка. Свого часу голова цієї мікроцеркви патріарх Філарет, який також є засновником та офіційно вважається почесним патріархом Православної церкви України, нагородив Віктора Пилипенка, разом з іншими військовослужбовцями його частини, медаллю УПЦ-КП «За мужність і любов до України» — але, коли у церкві дізналися, що Пилипенко є атеїстом та ЛГБТК активістом, то анулювали цю нагороду з формулюванням «не розділяємо його гріховних уподобань і агітацію ЛГБТ».

Таке рішення викликало бурю емоцій та майже одностайне засудження у ЗМІ та соціальних мережах — зокрема, його рішуче засудила навіть відома націоналістична активістка, журналістка та військовослужбовиця Олена Білозерська.¹⁶ Кілька інших військовослужбовиць/ців на знак протесту відмовилися від власних нагород, які вони отримали від УПЦ-КП.¹⁷ На їхню думку, це не церква робила їм честь, а вони підтримували авторитет цієї сумнівної церкви та її ще більш одіозного патріарха, погоджуючись отримати від них нагороду, але після такого вчинку вже не хочуть мати з ними нічого спільного.

Під час прайд-місяця, як і минулого року, на знак підтримки ЛГБТК знову розфарбували свої логотипи у веселкові кольори чимало українських бізнесів, ЗМІ, культурних установ — зокрема, такі великі та відомі, як оператори мобільного зв'язку Vodafone і Lifecell, торгівельна мережа з продажу електроніки та побутової техніки Comfy, телеканали

¹⁵ <https://pik.net.ua/2024/01/13/molyusya-za-nyh-ruslan-martsinkiv-rozpoviv-chy-zminylosya-jogo-stavlennya-do-lgbt-spilnoty>

¹⁶ <https://www.facebook.com/bilozerska/posts/pfbid09kswq7itVC1grpxWLGMDj-GmMLEi5ggkR4cKmyHh6X3MFaxa4QWDDd8DDuMn4NKgf4l>

¹⁷ <https://suspilne.media/rivne/699692-na-vijni-a-ne-zaznavav-diskriminacii-upc-kiivskogo-patriarhatu-pozbavila-bijca-z-rivnogo-vidznaki-cerez-orientaciu>

«Новий» та «Київ», Одеський національний художній музей та Музей Ханенків у Києві.

Зліва направо: логотипи Одеського національного художнього музею та Національного музею мистецтв Ханенків, розфарбовані у веселковій кольори на честь прайд-місяця 2024.

Це не привернуло помітної уваги з боку ЗМІ та широкого суспільства, за винятком «Української літературної газети», яка перепублікувала з вебсайту гомофобного руху «Всі разом!» під керівництвом вищезгаданого Руслана Кухарчука статтю «Як Музей Ханенків і Одеський музей перетворюються на закритий пропагандистський кластер». Так само, гомофобний запис із посиланням на цю статтю був опублікований на офіційній Фейсбук-сторінці Національної спілки письменників України.¹⁸ Ймовірно, обидві ці публікації відображають особисту позицію Михайла Сидоржевського, який є головним редактором «Української літературної газети» та очолює НСПУ — відомо, що він сповідує ультраконсервативні та радикально-націоналістичні погляди. Після цього кілька членкинь НСПУ заявили про свій вихід з цієї організації, а виконавча продюсерка та ведуча Громадського радіо Ана Море подала скаргу щодо «Української літературної газети» до Комісії із журналістської етики. Ця комісія — орган саморегуляції журналістської спільноти — визнала, що стаття

¹⁸ <https://www.facebook.com/100063103517143/posts/787605890019521>

порушує Кодекс етики українського журналіста та висловила виданню публічний осуд.¹⁹

Фактично, сьогодні в Україні саме вебсайт руху «Всі разом!» став основним джерелом відверто ворожих до ЛГБТК людей публікацій, сповнених маніпуляцій, перекручень та ультраконсервативної пропагандистської риторики. Решта гомо/трансфобних (переважно, релігійних) ресурсів рідко публікують власні матеріали такого роду, віддаючи перевагу поширенню статей з цього сайту. Руслан Кухарчук та його невідомі помічники пильно стежать за новинами на ЛГБТК тематику і оперативно реагують на них — наприклад, на пропозицію директора Інституту національної пам'яті Антона Дробовича не демонтувати сумновідому київську Арку дружби народів (пам'ятник радянської доби), а розфарбувати її у веселкові кольори, надавши їй інший сенс — символу ЛГБТК спільноти або просто райдуги над водою, як це вже було під час Євробачення 2017. Ця ідея викликала бурхливе обурення Руслана Кухарчука, але цілком спокійну та дещо іронічну реакцію з боку широкої публіки.

Однією з подій, які викликали бурхливе обурення на вебсайті «Всі разом!» та інших українських гомофобних інтернет-ресурсах, стало скасування лекції ультраконсервативного філософа, гуманітарного дослідника та громадського діяча Сергія Чаплигіна у бізнес-школі при Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Адміністрація навчального закладу скасувала її після того, як ЛГБТК організація «Гендер Зед» у соціальних мережах звернула їхню увагу на численні гомо/трансфобні пропагандистські публікації та виступи Чаплигіна.²⁰

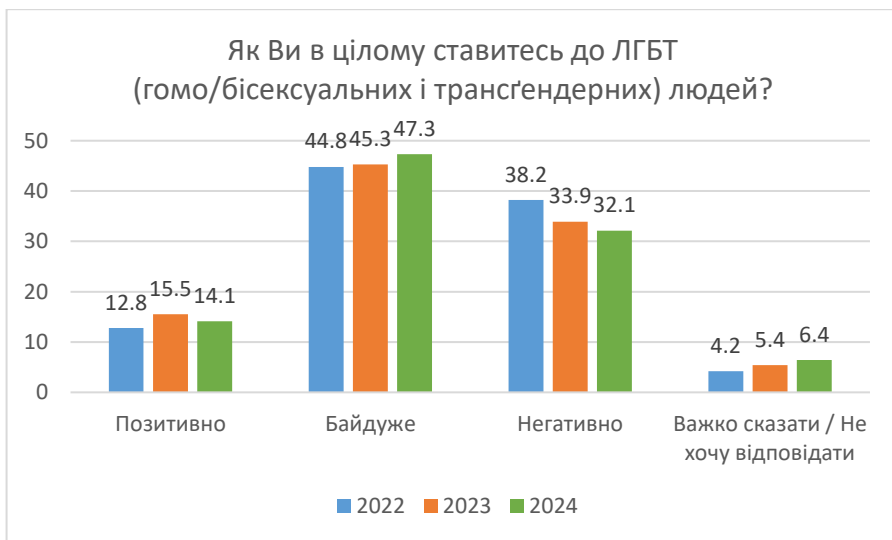
Чернівецьке інтернет-радіо «Ванда FM», як існує з 2015 року, відмовилося від співпраці з діджеєм Владиславом Савельєвим (DJ Deckers) після того, як той припустився гомофобних висловів на інтернет-форумах ультраправого напрямку, та заявило про своє різке засудження негативних висловів на адресу ЛГБТК спільноти. Незабаром

¹⁹ <https://cje.org.ua/complaints/shchodo-homofobii-v-onlayn-versii-ukrainskoi-literaturnoi-hazety>

²⁰ <https://hromadske.ua/suspilstvo/235792-u-mohyliantsi-filosofu-ne-daly-provesty-lektsiiu-cherez-yoho-pozytyiii-do-lhbt-shcho-vidomo-pro-sytuatsiiu>

після цього Владислав Савельєв опублікував на своїй Інстаграм-сторінці відео з вибаченнями, де заявив: «Я хочу підтримувати представників ЛГБТК+ спільноти, щоб у них були їхні права, і ми хочемо, щоб Україна була європейською державою, і ми йдемо в шлях до Європи».²¹

Дослідження громадської думки, здійснене у травні 2024 року Київським міжнародним інститутом соціології (надалі скорочено — КМІС) на замовлення Центру «Наш світ», вчергове підтвердило висновки аналогічних минуло- та позаминулорічного опитувань: ставлення українського суспільства до ЛГБТК людей є переважно нейтральним або дружнім, і всі останні роки воно повільно, але невпинно, покращується.

Зміни у ставленні українського суспільства до ЛГБТК людей згідно опитувань КМІС за 2022-2024 роки.

Зокрема, кількість тих, хто вважає, що ЛГБТ люди повинні мати ті самі права, що й решта громадян України у 2024 році склала 70,4%, що на

²¹ <https://news.obozrevatel.com/ukr/show/people/di-dzhej-vidomogo-radio-zaproponuvav-ttsk-vruchiti-povistki-vsime-predstavnikom-lgbtk-i-zalishivnya-bez-roboti-detali-skandalu.htm>

3,1% більше, ніж у 2023 році, та на 6,7% більше, ніж у 2022. Навіть серед тих, хто загалом негативно ставиться до ЛГБТ людей, більше половини (51%) погодилися з тим, що вони повинні мати рівні права.

Зміни у підтримці рівних прав для ЛГБТК людей з боку українського суспільства згідно опитувань КМІС за 2022-2024 роки.

Запровадження реєстрованого цивільного партнерства для одностатевих пар у 2024 році підтримало 28,7% опитуваних, байдуже поставилися до цього 25,6%, негативно — 35,7%. Таким чином, вже більше половини українців/ок не мають заперечень проти цього. Якщо два роки тому розрив між тими, хто підтримує цивільне партнерство для одностатевих пар, і тими, кому це не подобається, складав 18,3% на користь останніх, то у 2024 році він скоротився до 7%.²²

²² <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1417&page=1>

Зміни у підтримці запровадження реєстрованого партнерства для одностатевих пар з боку українського суспільства згідно опитувань КМІС за 2022-2024 роки.

У червні 2024 року Центр аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту провів третю хвилю опитування в рамках програми "Молодь як провідник української національної ідентичності". Зокрема, українську молодь віком 16-35 років запитали про їхнє ставлення до ЛГБТК+ людей, на що були отримані такі відповіді:

«Скажіть, будь ласка, наскільки комфортним було би для Вас особисте спілкування з такими людьми?»

Одностатеві пари: загалом комфортне — 69%, не бажане — 29%.
Представники ЛГБТК+: загалом комфортне — 61%, не бажане — 36%.

«Наскільки Ви згодні чи не згодні з тим, що члени спільноти ЛГБТК+ мають бути прийняті суспільством?»

Повністю згодні — 31%, скоріше згодні — 39%, скоріше незгодні — 16%, абсолютно незгодні — 13%.

Найвищий рівень прийняття ЛГБТК+ (повністю або скоріше згодні) був відзначений у Києві (84%), найнижчий — на заході України (63%).²³

²³ <https://iri.org.ua/sites/default/files/surveys/Дослідження%20молоді%20-2024.pdf>, с. 96-100.

4. ЦЕРКВИ ТА РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Як і кілька попередніх років, у 2024 провідні українські церкви, що входять до складу Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій (надалі скорочено — ВРЦіРО), у своїй публічній діяльності майже не торкалися ЛГБТК питань. Водночас, за свідченнями народних депутатів, які підтримують законопроекти 5488 і 9103, вони все ще зберігають суттєвий вплив на українських законодавців у своїх намаганнях блокувати ухвалення будь-яких документів, які захищають рівність прав для ЛГБТК людей.

Українські церкви не поділяють будь-яке пом'якшення недружнього ставлення до ЛГБТК, що спостерігається серед їхніх одновірців на Заході — зокрема, глава ПЦУ митрополит Епіфаній відкинув пропозицію взяти приклад з папи Римського Франциска, який дозволив священникам благословляти одностатеві пари, вказавши на те, що таку позицію папи не підтримують навіть римо- та греко-католицькі єпископи України.

Майже припинивши гомофобну пропаганду власного виробництва, українські релігійні ресурси, а надто протестантські, продовжують поширювати вкрай маніпулятивні матеріали з вебсайту провідного гомофобного руху «Всі разом!», які порушують всі норми журналістської етики. Подібно до російської пропаганди, ці матеріали створюють у читача абсолютно хибне враження про Україну як «лівацьку» країну, в якій свободи слова та віросповідання грубо порушуються на догоду «пропаганді гомосексуалізму» та «гендерної ідеології», а захисники «традиційних цінностей» піддаються репресіям.

Неочікуваним ефектом цього для українських церков стало те, що певні їхні західні колеги — переважно, ультраконсервативні протестанти США — повірили російській пропаганді, підкріпленій аналогічними заявами з українського боку, що помітно підірвало підтримку України серед американських консерваторів. Зокрема й через це, з початку 2024 року ВРЦіРО та представникам окремих церков довелося провести низку зустрічей з представниками консервативних релігійних і політичних кіл США, на яких вони намагалися розвіяти негативний ефект власної гомо/трансфобної пропаганди та забезпечити критично важливу підтримку українського спротиву російській агресії з боку останніх.

Водночас, ВРЦіРО не відмовилася від використання штампів гомофобної пропаганди, протестуючи проти проведення Маршу Рівності в Києві як частини «ліворадикального політичного руху, який є продовженням марксизму минулого» та характеризуючи законопроекти, спрямовані на захист прав ЛГБТК, як «закони, які сприяли б поширенню гріха розпусти і аморальності в українському суспільстві».

Що стосується військового капеланства, то в інтерв'ю ультраконсервативному католицькому Радіо Марія керівник служби військового капеланства Головного управління розвідки Міністерства оборони України Костянтин Холодов (ПЦУ) заявив, що особисто до нього ЛГБТК військові ніколи не зверталися, але він не бачить ніякої проблеми у їхньому існуванні та поставився би до такого солдата як до будь-якого іншого.²⁴

²⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=h6pkKzua1Mg&t=2286s>

5. ЛГБТК СПІЛЬНОТА

Сприяння опору російській агресії та виживання в умовах війни залишилися головними питаннями для українського ЛГБТК руху у першій половині 2024 року. Завдяки міжнародній допомозі, ЛГБТК організації мали змогу підтримувати діяльність шелтерів для вимушених переселенців, надавати пряму матеріальну, фінансову та психологічну допомогу постраждалим від військових дій.

Іншим важливим напрямком діяльності ЛГБТК руху залишилась адвокація ухвалення законодавства, спрямованого на захист прав ЛГБТК людей — насамперед, законопроектів 5488 і 9103, — а також правова допомога постраждалим від гомо/трансфобної дискримінації та насильства. Всі провідні українські ЛГБТК та дружні організації об'єдналися у проведенні адвокаційних кампаній на підтримку таких законодавчих ініціатив, а ГО «Точка опори UA» забезпечила розробку та лобіювання законопроектів про реєстроване цивільне партнерство 9103 і 12252.

Переважає більшість публічних ЛГБТК акцій, як і в попередньому році, мали метою привернути суспільну увагу до ЛГБТК людей, які у складі українського війська захищають країну від російської агресії, та специфічних проблем, з якими вони стикаються через свою сексуальну орієнтацію або гендерну ідентичність. У лютому 2024 року ХарківПрайд повідомив, що рекламний холдинг Megapolis без будь-яких пояснень припинив спілкування щодо проведення інформаційної кампанії на підтримку ЛГБТК військових, запланованої ХарківПрайдом спільно з громадським об'єднанням «Різні.Рівні».²⁵ Ця кампанія, у вигляді розміщення портретів військових та їхніх історій на рекламних площинах Києва та Харкова, все ж була поведена пізніше.²⁶

7 вересня ХарківПрайд провів закритий для широкого загалу ПрайдФест, який включав у себе, зокрема, благодійний ярмарок на потреби українського війська. Праворадикальні активісти намагалися перешкодити його проведенню, але поліція забезпечила охорону цього

²⁵ <https://www.facebook.com/kharkivprideukraine/posts/pfbid0AzLygXa3BtukcE-QVtNdpDnUK2LciVTmKrii7ctWVUj8J4huVdBNNpJANdhszjNRzl>

²⁶ <https://rubryka.com/2024/05/17/na-pidtrymku-lgbt-k-viiskovyh>

заходу.²⁷ 15 вересня ХарківПрайд провів АвтоПрайд за участю військових: 13 автівок проїхали центром міста з веселковими прапорами та лозунгами на захист України та прав ЛГБТК людей.²⁸

Постери з ЛГБТК захисниками України були розміщені в кількох містах у рамках адвокаційної кампанії ХарківПрайду та платформи «Різні.Рівні».

Аналогічний інформаційно-адвокаційний характер мало розміщення на київському Майдані незалежності символічного «Укриття від нетерпимості», також за ініціативою платформи «Різні.Рівні». Воно мало привернути увагу громадськості до питання гомо/трансфобного насильства та необхідності ухвалення законопроекту 5488, спрямованого на подолання цієї проблеми.²⁹

²⁷ <https://www.newsroom.kh.ua/ua/news/u-harkovi-molod-z-pravogo-sektoru-vashtuvala-akciyu-proty-harkivpraydu-video>

²⁸ <https://harkiv.novyny.live/u-kharkovi-vidbuvsia-lgbt-avtoprobiz-za-uchastiu-viiskovikh-kozhna-z-kolon-simvolizovala-zaklik-200146.html>

²⁹ <https://suspilne.media/kyiv/778145-ukritta-vid-neterpimosti-u-kievi-vidkrili-instalaciu-proti-diskriminacii>

Під керівництвом відомої харківської ЛГБТК і феміністичної активістки Анни Шаригіної, яка тимчасово очолила КиївПрайд до формування повноцінної нової команди, діяльність цієї організації помітно активізувалася і в столиці досить успішно пройшов перший з початку повномасштабного російського вторгнення Марш Рівності.³⁰ З міркувань безпеки, він мав обмежений і закритий характер — для участі в ньому треба було попередньо зареєструватися, і організатори з самого початку орієнтувалися лише на близько півтисячі учасників. Попри суто символічний характер (хода була дуже нетривалою), марш привернув велику увагу з боку ЗМІ, ЛГБТК спільноти та її союзників, а також її опонентів — ультраконсервативних і праворадикальних організацій, які організували контрмарш під лозунгом «захисту сім'ї і традиції».³¹

Марш Рівності 2024 у Києві.

Досить велику увагу також привернув анонсований КиївПрайдом на 23 листопада «Квір-пропаганда Фест» через те, що дата його проведення збіглася з Днем пам'яті жертв Голодомору. Зрештою, після численних

³⁰ <https://www.radiosvoboda.org/a/news-marsh-rivnosti-kyjiv-lgbtk/32995013.html>

³¹ <https://vsirazom.ua/news/marsh-rivnosti-u-kyjevi-ne-vidbuvsya-zamist-nogovevelyudna-hoda-na-zahyst-simyi-i-tradyciji>

критичних висловлювань та публічної дискусії, організатори вирішили перенести заходи фестивалю на пізніші дати.³² Однак, лекторій «Kyiv Queer Talk», який мав відбутися 8 грудня, був зірваний агресивними праворадикальними угрупованнями, які вступили у сутички з поліцією, що охороняла місце проведення заходу.³³

Так само, через погрози з боку праворадикальних угруповань була скасована презентація книжок на ЛГБК тематику, опублікованих видавництвом «Видавництво», яка мала відбутися 10 листопада у київській книгарні Readeat.³⁴

Громадська організація «Українські ЛГБТ військові за рівні права» та окремі військові ЛГБТК активісти брали активну участь в адвокаційних кампаніях із просування законопроектів 9103 і 5488, безпосередньо представляючи тих, хто захищає Україну від російської агресії. Що стосується власне військової служби, вони свідчили про загалом толерантне ставлення з боку товаришів по службі та командування, але вказували на наявність системної дискримінації одностатевих сімейних партнерів з боку держави, яка особливо болісно відчувається під час війни, а також окремі випадки цькування та навіть насильства, пов'язані з досі поширеною в українському суспільстві гомо/трансфобією. Влітку 2024 року ГО «Українські ЛГБТ військові за рівні права» відкрила у Києві перший у Східній Європі та єдиний в Україні ветеранський хаб для ЛГБТК військових, де ті можуть отримати психологічні та юридичні консультації, а також відбуваються інші заходи для підтримки їхнього ментального та фізичного здоров'я.³⁵

За численними свідченнями трансгендерних осіб, українські лікарі практично припинили ставити діагнози «Транссексуалізм» і «Гендерна дисфорія», які можуть бути підставою для зняття з військового обліку.

³² <https://www.facebook.com/kyivpride/posts/pfbid02W2CSyUZTqxAhe8BfazxR-tJcRTFsVdNytNcEYFEn45mY8EB2sEGFPudCYJs5z7iCl>

³³ <https://www.instagram.com/kyivpride/p/DDW8p1TIP1i>

³⁴ <https://www.facebook.com/vydavnytstvo/posts/pfbid02ySvT1qcXsKaSwtTqn-BVc3ZkwXYAoeVf9MudU16NRKXuMwwcyAajPnfiG4h78KCzal>

³⁵ <https://life.nv.ua/ukr/socium/viyskovi-lgbt-v-ukrajini-yak-i-de-pracyuye-hab-dlya-dopomogi-i-reabilitacii-ta-yaki-problemi-dolayut-50446172.html>

Вочевидь, офіційної заборони на це немає, але лікарі тепер бояться, що ними можуть зацікавитися правоохоронні органи, підозрюючи їх у сприянні ухиленню військовозобов'язаних від військової служби. Чітких медико-психологічних критеріїв придатності або непридатності до військової служби осіб, яким було поставлено згадані діагнози (код F64 згідно з чинною Міжнародною статистичною класифікацією хвороб 10-го перегляду), досі не існує, тому лікарі несуть повну особисту відповідальність за свою оцінку стану таких осіб. Це призвело до того, що наразі в Україні офіційний процес гендерного переходу для транс*жінок фактично призупинено.

6. НАСИЛЬСТВО, ДИСКРИМІНАЦІЯ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛГБТК³⁶

Мережею моніторингу Центру «Наш світ» у 2024 році було зафіксовано 75 випадків дій на ґрунті гомофобії/трансфобії, дискримінації та інших порушень прав людини. Це суттєво більше ніж у 2023 році (56 випадків). Загалом, 36 випадків мали ознаки злочину ненависті і 22 — інциденту ненависті³⁷. Розподіл задокументованих кейсів по регіонах див. у таблиці 1.

Таблиця 1. Регіональний розподіл кейсів, задокументованих у 2024 році.

Регіон	Кількість
Київ та область	29
Житомир	8
Луцьк та Волинська область	5
Дніпро	5
Закарпатська область	5
Харків	5
Одеса	4
Львів та область	3
Тернопіль	2
Херсонська область	2
АР Крим	1
Вінниця	1
Івано-Франківськ та область	1
Миколаїв	1
Полтава	1

³⁶ У цьому розділі кількість задокументованих порушень прав ЛГБТК може перевищувати кількість кейсів, тому що на деякі випадки припадає відразу кілька порушень.

³⁷ Виділені курсивом терміни наведені відповідно до класифікації БДІПЛ / ОБСЄ.

Черкаська область	1
Чернівці	1
Усього:	75

Порушення з боку окупаційної влади

Задokumentовано один випадок застосування дискримінаційної норми російського законодавства щодо так званої «заборони пропаганди ЛГБТ»: у березні 2024 року на 23-річного мешканця окупованої Ялти було накладено штраф у 100 тисяч російських рублів за те, що він з'явився у нічному клубі в жіночому одязі.

Також у цей період був задokumentований випадок фізичного насильства і погроз сексуального характеру з боку російських військових щодо трансгендерної жінки, який трапився у травні 2023 року в окупованих Олешках Херсонської області.

Сфера взаємодії з приватними особами

У 2024 році в Україні було зафіксовано 51 випадок дій на ґрунті нетерпимості та мови ворожнечі за ознаками СОГІ з боку приватних осіб або груп. 33 з них можна охарактеризувати як *злочини ненависті*, 17 — як *інциденти ненависті*. У 7 випадках було зафіксовано прояви мови ворожнечі.³⁸ Були відзначені такі види порушень (див. таблицю 2):

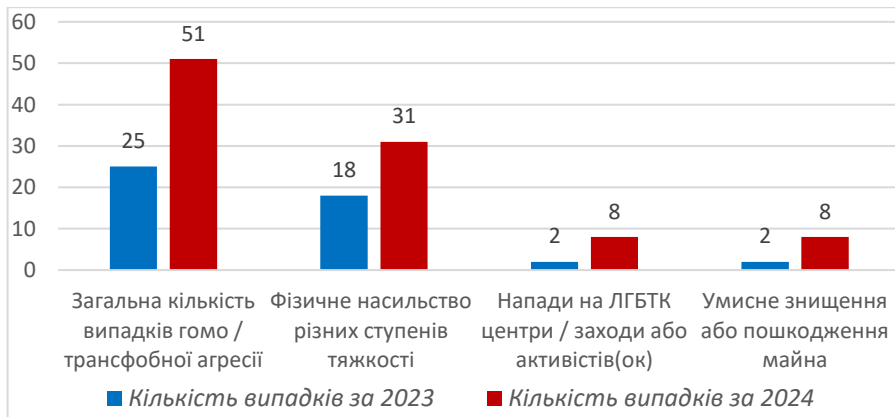
Таблиця 2. Дії на ґрунті нетерпимості за ознаками СОГІ з боку приватних осіб у 2024 році.

Види порушень	Кількість
образи, приниження людської гідності, погрози	36
фізичне насильство різного ступеня тяжкості	31
втручання в особисте життя	13

³⁸ Виділені курсивом терміни наведені відповідно до класифікації БДІПЛ / ОБСЄ.

незаконне збирання, розголошення або погроза розголошення конфіденційної інформації	9
напади на ЛГБТК центри / заходи або активістів	8
умисне знищення або пошкодження майна	8
вимагання та шантаж	6
гомофобні написи / заклики (мова ворожнечі)	7
гомофобія / трансфобія в сім'ї	4
погрози зброєю та/або її застосування	3
розбій	1

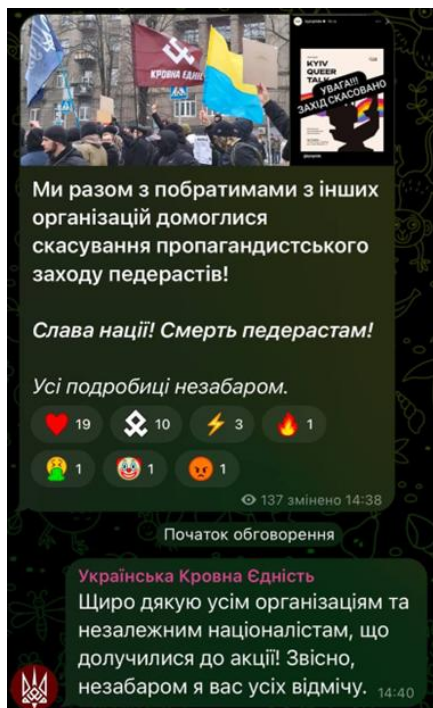
У 2024 році спостерігалось суттєве зростання гомофобної та трансфобної агресії: 51 випадок проти 25 за попередній 2023 рік (див. діаграму нижче). Зокрема, це стосується таких важливих індикаторів як фізичне насильство і напади на ЛГБТК центри / заходи або активісток(ів). До цього також можна додати умисне знищення або пошкодження майна, якого зазнали різні бізнес-заклади через свою підтримку прайд-місяця, кінофестивалю Sunny Bunny та інших ЛГБТК заходів, а також через надання майданчиків для їхнього проведення.

Вперше за останні роки, у 2024 кількість задокументованих злочинів ненависті за ознаками СОГІ в Україні збільшилася порівняно з попереднім роком.

На нашу думку, таке зростання можна пов'язати, насамперед, зі збільшенням публічної активності як ЛГБТК організацій і активістів(ок), так і різного роду гомо/трансфобні угруповань, які продовжують намагатися зірвати проведення будь-яких ЛГБТК заходів.

У жовтні 2024 року креативний простір «На пошті», що у Тернополі, піддався нападу з боку невідомих хлопців із закритими обличчями. Обидва рази вони «полювали» за райдужним прапором, що був вивішений у приміщенні, та зірвавши його, зникали. Останнього разу працівники закладу наздогнали нападників і вмовили їх обміняти зірваний райдужний прапор на український.

Скриншоти з інтернет-сторінок КиївПрайду та ультраправого угруповання «Українська кровна єдність» стосовно нападу на ЛГБТК захід 8.12.2024.

8 грудня 2024 року КиївПрайд були вимушені скасувати захід, що вже почався, та евакуювати його учасників через реальну небезпеку для

організаторів/ок та відвідувачів/ок з боку натовпу (близько 100 осіб) агресивно налаштованих праворадикалів із угруповання «Українська кровна єдність» та інших груп ненависті, які здійснили фізичний напад на кордон поліції, що підтримувала громадський порядок у місці конфлікту.

30 листопада творчій колектив «АкваЛатекс» був вимушений скасувати запланований драг-захід через попередження поліції про погрози і небезпеку, що надійшли з боку праворадикалів.

Кейс 2334

Наприкінці квітня 2024 року у Луцьку 27-річна трансгендерна жінка піддалася образам і фізичному насильству через свою ґендерну ідентичність з боку двох молодиків, які живуть по сусідству і яких вона характеризує як «наркоманів». Вони оманом виманили її із дому, познущалися та побили.

Потерпіла подала заяву у поліцію, після чого стала отримувати від нападників погрози вбивством. Справу було відкрито за статтю «легкі тілесні ушкодження». У поліції, за словами потерпілої, відмовилися досліджувати трансфобний мотив злочину, а розслідування йшло дуже повільно при тому, що особи нападників одразу були встановлені. Не менше з тим, у листопаді відбувся суд: одного з нападників визнали винним та присудили компенсувати потерпілій моральну шкоду.

Кейс 2326

У квітні 2024 року 19-річний шукач притулку, який знаходився в одному із пунктів тимчасового перебування іноземців у Волинській області неодноразово піддавався фізичному насильству, знущанням та вимаганню грошей з боку іншого біженця через свою сексуальну орієнтацію, про яку до цього було відомо тільки адміністрації закладу. Потерпілий повідомив: «Перебуваю тут вже 3-й місяць. Я втік із Росії саме через те, що мене там теж били та погрожували життю у зв'язку з моєю орієнтацією. Я боюся, що він мене поб'є до смерті, якщо я буду йому заперечувати. Він у змові з охороною та більшістю тих, хто тут перебуває. Я бачив як його підлеглі передають хабарі охороні. Я боюся, що якщо хтось дізнається, що я доповів про це, то мене просто вб'ють».

Стосунки з правоохоронними органами

У 33 випадках була відзначена взаємодія потерпілих з правоохоронними органами (виклик поліції, подання заяв про правопорушення, проведення слідчих дій, перетинання кордону тощо). У 11 з них були зафіксовані порушення з боку представників поліції, у трьох випадках — з боку представників Державної прикордонної служби України.

Таблиця 3. Порушення за ознаками СОГІ у 2024 році з боку поліції та прикордонників.

Порушені права (якими діями)	Кількість
ефективні засоби правового захисту (неналежне виконання функцій по захисту прав, відмова у захисті прав)	8
рівність та недискримінація (упереджене ставлення, прийняття протиправних рішень / актів)	8
свобода та особиста недоторканність (порушення процесуальних норм, перевищення влади і службових повноважень, образи, приниження людської гідності, погрози)	5
повага до приватного життя (втручання в особисте життя, незаконне збирання, розголошення або погроза розголошення конфіденційної інформації)	5

Майже всі випадки порушень з боку поліції стосувалися порушення права на ефективні засоби правового захисту, і насамперед, неврахування гомофобного чи трансфобного мотиву при скоєнні злочинів. Частіш за все, правоохоронці кваліфікували їх як завдання легких тілесних ушкоджень без зазначення мотиву нетерпимості. Два випадки притягнення злочинців до відповідальності з урахуванням мотиву нетерпимості за ознаками СОГІ, що були відзначені у 2023 році (за статтями 161 і 67 ККУ, про які ми згадували у минулорічному звіті), наразі залишаються єдиними в усій українській судовій практиці.

Принаймні у двох справах 2024 року, в яких Центр «Наш світ» забезпечував адвокатській супровід потерпілих, працівники поліції і

прокуратури, які займаються розслідуванням, проігнорували прецеденти минулорічних вироків українських судів по аналогічних справах, а також рішення ЄСПЛ по справі «Картер проти України» (квітень 2024 року), в якому суд вказав на порушення Європейської конвенції з прав людини у випадках, коли правоохоронні органи відмовлялися досліджувати гомофобні / трансфобні мотиви злочину. Клопотання про належну перекваліфікацію цих справ зі статті 125 ККУ (легкі тілесні ушкодження) на статтю 161 (порушення рівноправ'я громадян) були відхилені прокуратурою Солом'янського району міста Києва і Бучанською районною прокуратурою у Київській області без жодних розумних аргументів.

При цьому, на кількох відео, які зробили учасники конфлікту, а також на відео з бодикамер поліцейських, чітко чуно, що правопорушники керувалися саме гомофобним мотивом. Внаслідок неналежної кваліфікації, ініціаторці конфлікту вдалося уникнути відповідальності через те, що вона нібито не нанесла достатньо серйозних ударів потерпілим, щоби кваліфікувати її дії як завдання легких тілесних ушкоджень. Те, що вона розпалювала ворожнечу та підбурювала до дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації, залишилося поза увагою правоохоронних органів, хоча такі дії становлять склад злочину за статтею 161 ККУ.

Два випадки порушень з боку ДПСУ стосувалися заборони на виїзд з країни трансгендерної жінки, яка завершила процес гендерного переходу та отримала відповідні документи на жіноче ім'я. Однак, прикордонникам здалося, що вона виглядає недостатньо жіночно, а її документи, що засвідчують особу, нібито підроблені. Хоча викликані ними працівники поліції встановили автентичність документів, жінці було відмовлено у виїзді за кордон. При цьому, прикордонники, на відміну від поліцейських, вперто зверталися до потерпілої в чоловічому роді та використовували ім'я, яке вона мала до транс-переходу. Ба більше, на сайті ДПСУ вийшла трансфобна та образлива замітка про те, як прикордонникам нібито вдалося запобігти спробі чоловіка у жіночій

подобі перетнути кордон.³⁹ Моніторинг публікацій на сайті ДПСУ за останні місяці виявив принаймні ще одну аналогічну публікацію стосовно іншої трансгендерної жінки.⁴⁰ Такі випадки можуть свідчити про існування в ДПСУ неофіційної заборони на виїзд із країни трансгендерних жінок, які офіційно завершили процес транс-переходу та отримали відповідні документи.

Кейс 2368

26 листопада у Миколаєві було скоєно напад на транс*жінку з боку невідомих озброєних чоловіків. Коли вона намагалася подати заяву до відділку поліції Інгульського району, то піддалася глузуванням і трансфобним образам з боку правоохоронців, а заяву не було зареєстровано. Після розголосу у ЗМІ та втручання Департаменту з прав людини Нацполіції, кримінальне провадження відкрили лише 3 грудня, через що було втрачено час для ефективного розслідування. Справу, як і у багатьох інших гомо- і трансфобних нападах, було відкрито за статтю «легкі тілесні ушкодження», що заздалегідь унеможлиблює дослідження мотиву нетерпимості.

Кейс 2317

8 березня 2024 року в одному із столичних скверів 24-річний гей піддався фізичному насильству з боку групи агресивних молодиків лише тому, що відмовився відповісти на їхнє запитання щодо свого ставлення до ЛГБТК.

Проте, зі слів свідка, слідчо-оперативна група, яка прибула до місця події, відмовилася зупиняти нападників, на яких цей свідок вказав, навіть для перевірки документів, мотивуючи це тим, що нападників було більше ніж поліцейських. Через це слідству прийшлося декілька місяців встановлювати їхні особи. Коли це було зроблено, виявилось, що нападники є студентами Національної академії внутрішніх справ. Після цього слідство взагалі застопорилося — підозри цим особам так і не були вручені, а прокуратура Солом'янського району міста Києва

³⁹ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/45330-shob-viyihati-za-kordon-kiyanin-rozluchivsya-prikinuvsya-zhinkoyu-ta-prihopiv-u-podorozh-kolishnyu>

⁴⁰ <https://dpsu.gov.ua/ua/news/44443-na-kordoni-viyavili-osobu-yaka-nazvalasya-zhinkoyu-a-torik-projshov-vlk-yak-cholovik>

лише відповідає беззмістовними відписками на запити та клопотання представника потерпілого. Поліцейське слідство також відмовилося враховувати гомофобний мотив цього злочину, обмежившись «стандартною» кваліфікацією «легкі тілесні ушкодження».

Порушення у ЗСУ (військові правопорушення)

У 2024 році було задокументовано 4 випадків порушень прав за ознаками СОГІ у лавах Збройних сил України (див. таблицю 4).

Таблиця 4. Порушення за ознаками СОГІ у 2024 році у ЗСУ.

Тип протиправних дій	Кількість
упереджене ставлення (дискримінація)	4
образи, приниження людської гідності, погрози	3
втручання у приватне життя	2
грабіж	1
сексуальне насильство	1
незаконний збір, розголошення або погроза розголошення конфіденційної інформації	1
пониження на посаді або відмова у просуванні	1
умисне знищення або пошкодження майна	1
фізичне насильство різного ступеню тяжкості	1

Кейс 2373

На початку грудня у Луцьку трансгендерна жінка разом з батьком піддалася нападу з боку службовців місцевого ТЦК прямо на вулиці. Поруч з ними зупинилася автівка, із якої вискочило 4 кремезних чоловіків у військовій формі і почали хапати батька потерпілої з метою затягнути його до ТЦК. Потерпіла вступилася за батька, просила його відпустити, оскільки він нещодавно переніс інсульт. Тоді увага військових переключилася на неї — підозрюючи, що це не жінка, вони у грубій формі зажадали перевірити її документи, які виявилися чоловічими. Після цього, використовуючи трансфобні образи ("существо" та ін.), вони намагалися схопити її, але завдяки батьку, їй

вдалося втекти. Вслід вона чула погрози вбити її. Поліції при цьому не було.

Кейс 2369

18 листопада 2024 року військовослужбовець Олександр стояв біля будівлі військового госпіталю у Харкові, де проходив медогляд, і розмовляв по телефону. Несподівано, до нього підійшов інший військовий, зірвав з форми Олександра шеврон ЛГБТ-військових зі словами «Ти не будеш поширювати тут свою педерастію», викинув шеврон у смітник і пішов.

Зайнятість

У цій сфері було зафіксовано 5 випадків порушень трудових прав за ознаками СОГІ (див. таблицю 5):

Таблиця 5. Порушення за ознаками СОГІ у 2024 році у сфері зайнятості.

Порушені права (якими діями)	Кількість
рівність та недискримінація (доведення до звільнення за власним бажанням, погіршення умов праці, бездіяльність адміністрації, невплата заробітної плати, незаконне звільнення, сексуальні домагання з боку начальника, упереджене ставлення)	5
повага до приватного життя (втручання в особисте життя)	3

Два із цих випадків мали ознаки інциденту ненависті (образи, приниження людської гідності, погрози), а один — ознаки злочину ненависті (фізичне насильство).

Кейс 2378

У листопаді 2024 року 26-річний працівник одного зі складів у Житомирі піддався фізичному нападу з боку свого начальника, а також гомофобним образам і погрозам («Ты что, пидарас? У нас в народе таких убивают») після того, як той випадково дізнався про гомосексуальну орієнтацію потерпілого. Після цього начальник просто вигнав його геть. Наступного дня потерпілий разом зі своєю знайомою

прийшли на роботу забрати речі та попросити розрахунок за півмісяця, на що начальник грубо наказав їм вийти та відмовився щось платити зі словами «Пидарасам я ничего платити не буду; уходи или все узнают о тебе и твоих сексуальных извращениях».

Кейс 2222

У квітні 2024 року 46-річна трансгендерна жінка, яка працювала паркувальницею на одній із парковок у місті Дніпро, була вимушена звільнитися під тривалим тиском свого безпосереднього начальника. Вона неодноразово піддавалася трансфобним образам і безпідставним прискіпуванням з його боку, які слугували приводом для фінансових відрахувань із її без того низької зарплатні. Скарги до вищого керівництва ні до чого не призвели.

Освіта

Порушення в цій сфері були зафіксовані у двох випадках. Один випадок полягав у заниженні оцінок та упередженому ставленні щодо студентки з боку викладачів. Інший — у доведенні вчителя до звільнення за власним бажанням, втручанні в його приватне життя та розголошенні конфіденційної інформації з боку директора навчального закладу.

Доступ до товарів і послуг

У цій сфері було задокументовано 7 випадків дискримінації за ознаками СОГІ, один з яких також мав ознаки інциденту ненависті.

Кейс 2344

9 червня 2024 року після вечірки від КиївПрайд два хлопці поверталися на таксі сервісу Болт додому. «Що там відбувається? Чому так багато поліції?» — запитав їх таксист. Хлопці відповіли, що там проходить квір фестиваль. Після цього водій почав говорити, що не підтримує це, що підтримує Росію в її політиці щодо геїв, що сам живе з жінкою і має дітей, розвернув автомобіль, відвіз хлопців до того місця, де він їх підібрав, ї, висадивши потерпілих, поїхав. Поліція лише поглузувала з потерпілих і відмовилася документувати інцидент.

Потерпілі звернулися до операторки Болту, і та пообіцяла провести службове розслідування. Після цього компанія запевнила потерпілих,

що цей водій більше не буде їх обслуговувати. Невідомо, чи вжила вона насправді якихось заходів проти цього водія.

Кейс 2358

У серпні 2024 року лесбійській парі було відмовлено в оренді квартири у Києві її власницею після того, як дівчини повідомили, що вони пара. Власниця зажадала, щоби вони залишили квартиру зі словами «мені тут не потрібні оргії збоченців». Передплату вона погодилася повернути лише після попередження про звернення до правоохоронних органів і податкової.

7. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Війна з Росією та набуття кандидатського статусу в Євросоюзі були найважливішими факторами, які обумовлювали становище ЛГБТК спільноти в Україні у 2024 році.

Створивши очевидні виклики для самого існування української держави, нації та ЛГБТК спільноти, війна з головним провайдером гомо/трансфобії у світі водночас примусила українське суспільство до зміни раніше традиційно негативного ставлення до ЛГБТК людей, що підтверджується всіма соціологічними опитуваннями за останні два роки. Навіть непримиренно ворожі до ЛГБТК людей провідні українські церкви, опинившись у вкрай незручному становищі, коли вони не можуть відкрито солідаризуватися з російською пропагандою, майже припинили поширення гомо/трансфобних заяв і закликів.

Початок процесу вступу до ЄС продемонстрував, що український уряд розуміє та планує виконати всі потрібні кроки до цього, які диктуються вимогами європейського законодавства та керівних органів Європейського Союзу, зокрема й у сфері захисту прав ЛГБТК людей та виконання рішень Європейського суду з прав людини. Однак, вирішення цих проблем здебільшого залежить від ухвалення відповідних законів, а переважна більшість депутатів Верховної Ради поточного скликання не бажає цим займатися. Як показує історичний досвід, Офіс Президента України все ж таки здатен переконати їх підтримати такі рішення, якщо це аргументується прямими вимогами з боку європейських партнерів.

Одним з двох найважливіших законопроектів такого роду є поправки до кримінального та антидискримінаційного законодавства, які прямо вносять ознаки сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності до списку захищених від дискримінації, злочинів ненависті та мови ворожнечі (законопроект 5488). Це урядовий документ, які вже третій рік чекає свого розгляду парламентом і ухвалення якого виглядає цілком реалістичним завданням. Його актуальність підкреслюється тим фактом, що у 2024 році, вперше за останні чотири роки, кількість нападів на ЛГБТК людей та інших порушень їхніх прав в Україні почала зростати.

Другим найважливішим для української ЛГБТК спільноти законодавчим кроком є запровадження в нашій країні реєстрованого партнерства, доступного для одностатевих пар, яке би надало їм основні подружні права та обов'язки. Гомофобний склад профільного комітету Верховної Ради фактично заблокував розгляд відповідного законопроєкту 9103, але його ініціатори зареєстрували альтернативний законопроєкт 12252, який буде розглядатися іншим профільним комітетом і таким чином має шанси потрапити на розгляд парламенту в цілому.

З метою усунення правової та суспільної нерівності ЛГБТК людей в Україні, вирішення їхніх повсякденних проблем, модернізації нашого суспільства та успішного просування України на шляху євроінтеграції, Центр «Наш світ» рекомендує:

1. **Верховній Раді України** рекомендується усунути всі положення в українському законодавстві, які призводять до дискримінації за ознаками сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності — зокрема, у статтях Сімейного кодексу України 74 «Право на майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі» та 91 «Право на утримання жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою». Одностатеві пари в Україні мають отримати можливість реєстрації свого партнерства, що передбачає надання їм основних подружніх прав та обов'язків.

При ухваленні нових законів, антидискримінаційні статті у їх складі мають прямо та відкрито забороняти дискримінацію за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. Закони та постанови, спрямовані на захист сім'ї та дітей, мають захищати всі сім'ї без дискримінації – зокрема, одностатеві подружні пари та дітей, які виховуються у таких сім'ях.

До переліку захищених ознак у Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» (пункт 2 частини першої статті 1) мають бути явним чином внесені ознаки сексуальної

орієнтації та гендерної ідентичності. У Кримінальному кодексі України мотиви нетерпимості за ознаками сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності мають бути вказані як обтяжливі обставини при скоєнні злочинів і встановлена відповідальність за розпалювання ворожнечі за цими ознаками.

2. **Президенту і Кабінету Міністрів України, а також Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини** рекомендується розробляти та реалізовувати державні політики з подолання нерівності, дискримінації, виховання толерантності та взаємоповаги в суспільстві, завжди явним чином згадуючи в них сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність як захищені ознаки, а ЛГБТК – як уразливу групу.
3. **Міністерству юстиції України** рекомендується забезпечити супроводження у Верховній Раді законопроекту 12252 про легалізацію в Україні зареєстрованого партнерства, доступного для одностатевих пар, роз'яснюючи потребу в його ухваленні відповідно до міжнародних зобов'язань України та в рамках набуття членства в ЄС.
4. **Міністерству охорони здоров'я України** рекомендується:

Затвердити зміни до наказу МОЗ № 479 від 20.08.2008 «Про затвердження Переліку захворювань, за наявності яких особа не може бути усиновлювачем», прибравши з цього переліку код F64 (пункт 9 «Розлади особистості та поведінки у зрілому віці»).

Проводити моніторинг виконання та забезпечення порядку надання медичної допомоги особам, які потребують зміни (корекції) статевої належності; продовжити розробку та ухвалення змін до цього порядку у співпраці з активістами трансгендерної спільноти.
5. **Міністерству освіти і науки** рекомендується включити теми сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності до шкільної програми та програм педагогічних вузів і курсів підвищення кваліфікації педагогічного персоналу, залучати ЛГБТК та інші громадські організації до розробки та реалізації таких програм.

6. Міністерству внутрішніх справ України рекомендується:

Регулярно проводити з особовим складом освітні заходи з формування толерантного ставлення та неприпустимості порушення прав людини відносно ЛГБТК, а також ретельно і неупереджено розслідувати випадки порушення прав ЛГБТК людей з боку співробітників поліції та Національної гвардії і притягати винних до відповідальності.

Забезпечити супровід розгляду законопроекту 5488 у Верховній Раді.

7. Міністерству оборони України рекомендується:

За можливості, проводити з особовим складом освітні заходи з формування толерантного ставлення та неприпустимості порушення прав людини відносно ЛГБТК, а також ретельно і неупереджено розслідувати випадки гомо/трансфобної поведінки з боку військово-службовців і притягати винних до відповідальності.

Внести зміни до Розкладу хвороб, станів та фізичних вад, що визначають ступінь придатності до військової служби, дозволивши службу для осіб з діагнозами «Транссексуалізм» і «Гендерна дисфорія» за наявності позитивного висновку військово-лікарської експертизи.

8. Органам державної влади, місцевого самоврядування та їх представникам рекомендується:

У своїй роботі керуватися принципом, закріпленим у статті 35 Конституції України, який вказує, що «церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа – від церкви», а також, що «жодна релігія не може бути визнана державою як обов'язкова».

Взяти до уваги та роз'яснювати широкому загалу, що поняття «сім'я» згідно Сімейного кодексу України не зводиться до офіційно зареєстрованого подружжя, а захист інтересів сім'ї поширюється на всі форми сімейних відносин.

Не допускати та засуджувати публічні прояви гомофобії / трансфобії, дотримуватися принципів поваги, рівності та недискримінації для всіх соціальних груп.

При розгляді звернень і петицій керуватися вимогами українського законодавства про заборону на заклики до дискримінації та обмеження конституційних прав і свобод.

8. МЕТОДИКА ТА АВТОРИ ЗВІТУ

Основними джерелами інформації для цього звіту були моніторингова мережа Центру "Наш світ" і загальнодоступні ЗМІ. Результати наших спостережень не можна вважати статистично репрезентативними з точки зору кількісних соціологічних даних, але ми стверджуємо, що вони цілком адекватно відображають сучасне становище ЛГБТК людей в Україні — принаймні, з точки зору української ЛГБТК спільноти. Державні інституції, крім Уповноваженого ВРУ з прав людини, практично не проводять власного моніторингу і не збирають відомостей щодо питань, пов'язаних з дотриманням прав та інтересів ЛГБТК спільноти, тому більш вірогідної статистики та аналітики з цих питань, ніж та, що публікується українськими ЛГБТК і правозахисним організаціями та окремими активістами, просто не існує.

Гарантією правдивості та репрезентативності нашої інформації є багаторічний досвід нашої громадської роботи з українською ЛГБТК спільнотою, співпраця з провідними вітчизняними та міжнародними правозахисними організаціями та власний життєвий досвід як пересічних українських ЛГБТК громадян — ми пишемо про те, що відчуваємо і бачимо навколо себе у повсякденному житті.

При документуванні порушень прав людини, ми беремо до уваги лише випадки, по яких було зібрано достатній об'єм інформації для з'ясування всіх обставин інциденту. Основною умовою є наявність ознак скоєння правопорушення з мотивів нетерпимості за ознаками СОГІ, а не просто проти ЛГБТК людей чи організацій. Ми не документуємо незначні інциденти, в яких були зафіксовані лише образи чи погрози, зокрема в інтернеті, якщо вони не були пов'язані з іншими, серйознішими, порушеннями. Члени нашої моніторингової мережі проходять навчання методології відбору та збору інформації відповідно до стандартів БДІПЛ/ОБСЕ.

Наша діяльність спрямована як на ЛГБТК спільноту, так і на українське суспільство в цілому. Ми фокусуємо свої зусилля на такому:

- Моніторинг порушень прав ЛГБТК.

- Юридична допомога та консультування для жертв дискримінації та злочинів ненависті на ґрунті сексуальної орієнтації або ґендерної ідентичності.
- Правова просвіта ЛГБТК спільноти.
- Адвокація захисту рівних прав для ЛГБТК на законодавчому та політичному рівні.
- Стратегічне судочинство.

Звіт про діяльність громадської організації “Правозахисний ЛГБТ Центр “Наш світ” за 2023 р.: <https://gay.org.ua/documents/Report-Nash-Svit-2023-UKR.pdf>

Підтримати діяльність Центру «Наш світ» можна за посиланням <https://gay.org.ua/donation/>